

Działalność inspekcyjna okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE

Podstawową formą prowadzenia nadzoru i kontroli w zakładach górniczych były przeprowadzane w nich inspekcje.

Działalność inspekcyjna w nadzorowanych zakładach górniczych opierała się na:

- strategii działania urzędów górniczych na lata 2001-2005 i przyjętych w niej do realizacji celów i zadań na rok 2003,
- planach pracy i działaniach doraźnych oraz profilaktycznych, dostosowanych do wyników bieżących kontroli,
- wnioskach wynikających z analizy przyczyn zaistniałych zdarzeń i wypadków.

Inspekcje miały na celu sprawdzenie stanu przestrzegania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych. Inspekcje poprzedzały także wydawanie przez organy nadzoru górniczego decyzji administracyjnych, np. zatwierdzanie planów ruchu zakładów górniczych, dokonywanie zaliczeń do poszczególnych stopni (klas, kategorii) zagrożeń lub zezwoleń. Prowadzone były także inspekcje doraźne, problemowe i kompleksowe.

Realizacja wybranych celów i działań w kontrolowanych zakładach górniczych, obejmowała:

- wdrażanie do praktyki znowelizowanych przepisów Prawa geologicznego i górniczego oraz aktów wykonawczych, w szczególności poprzez:
  - analizowanie i wyjaśnianie ich funkcjonowania w praktyce,
  - egzekwowanie obowiązku sporządzania dokumentu bezpieczeństwa,

- doskonalenie instrumentów zarządzania bezpieczeństwem pracy, w szczególności poprzez:
  - egzekwowanie dokonywania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy,
  - kontrolę właściwego obłożenia robót i wymaganych kwalifikacji na stanowiskach pracy,
- zapewnienie pomocy w razie zagrożenia życia lub zdrowia ludzi i bezpieczeństwa w ruchu zakładu górniczego, poprzez:
  - kontrolę poprawności i aktualności planów ratownictwa,
  - sprawdzenie organizacji i wyposażenia służb ratownictwa w stosunku do występujących zagrożeń i ich natężenia,
- zapewnienie bezpieczeństwa w związku ze stosowaniem materiałów wybuchowych, w szczególności poprzez:
  - udzielanie zezwoleń na przechowywanie i używanie sprzętu strzałowego w zakładach górniczych,
  - kontrole prawidłowości przechowywania i używania środków strzałowych w zakładach górniczych,
- zapewnienie warunków prawidłowej likwidacji zakładów górniczych, szczególnie poprzez:
  - badanie prawidłowości projektowanych rozwiązań technicznych w związku z likwidacją podziemnych wyrobisk górniczych z użyciem odpadów,
  - ujednoczenie nadzoru nad robotami podziemnymi z zastosowaniem techniki górniczej, prowadzonymi w celu utrzymania systemu odwadniania,
- ujednoczenie nadzoru nad zakładami górniczymi wydobywającymi kopaliny pospolite,
- ochronę terenów po zakończeniu działalności górniczej.

W 2003r. pracownicy inspekcyjno-techniczni urzędów górniczych przeprowadzili w zakładach górniczych 11798 inspekcji oraz 2017

inspekcji wykonanych przez Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urzędów Energomechanicznych.

Działalność inspekcyjną okręgowych urzędów górniczych w poszczególnych miesiącach 2003 roku ujęto w tabelach.

Tabela 1 Działalność inspekcyjna okręgowych urzędów górniczych – kopaliny podstawowe

OUG	miesiące												RAZEM 2003
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Gliwice	95	107	139	110	103	84	97	80	82	124	204	79	1304
Katowice	73	61	73	72	70	69	68	69	92	98	91	69	905
Kraków	16	14	23	70	24	18	14	17	17	22	17	16	268
Lublin	12	14	12	9	11	9	13	11	22	10	11	15	149
Rybnik	87	61	61	63	83	113	114	70	94	95	100	93	1034
Tychy	17	32	26	24	23	18	21	17	33	15	31	28	285
Biuro Wałbrzych	1	3	1	1	2	1	1	0	1	3	0	0	14
Razem w KWK	301	292	335	349	316	312	328	264	341	367	454	300	3959
Gliwice	104	113	142	118	121	108	106	83	96	133	212	88	1424
Katowice	92	77	94	92	96	88	89	81	108	122	109	79	1127
Kraków	62	65	70	119	75	71	49	59	81	76	56	53	836
Kielce	46	46	51	43	48	39	28	39	39	48	42	41	510
Krosno	36	37	38	36	45	36	31	34	39	47	35	29	443
Lublin	25	25	20	19	28	24	28	22	35	25	26	26	303
Tychy	20	39	33	28	28	29	31	22	41	26	37	34	368
Rybnik	87	61	61	63	84	113	114	70	94	95	100	93	1035
Poznań	22	35	25	39	34	28	32	25	46	44	42	29	401
Biuro Wałbrzych	31	42	28	37	30	25	32	29	25	25	48	22	374
Warszawa	4	13	23	17	13	8	26	9	16	12	8	12	161
Wrocław	108	126	132	123	124	110	101	88	125	129	97	105	1368
Razem górnictwo	637	679	717	734	726	679	667	561	745	782	812	611	8350

Tabela 2 Wykonane inspekcje w górnictwie kopalni pospolitych

OUG	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem 2003
Gliwice	6	10	9	13	18	15	27	10	21	17	19	13	178
Katowice	3	5	4	8	6	6	3	9	6	8	7	7	72
Kraków	14	21	20	25	35	29	24	23	25	32	11	13	272
Kielce	12	16	29	32	31	37	44	32	30	42	28	30	363
Krosno	23	25	28	38	32	27	35	24	42	42	25	17	358
Lublin	7	27	22	26	27	36	39	25	19	27	31	20	306
Tychy	1	0	6	4	8	6	4	10	14	2	6	1	62
Rybnik	0	0	1	0	1	2	2	3	2	4	0	3	18
Poznań	15	36	57	87	91	41	66	73	66	111	57	46	746
Biuro Wałbrzych	30	40	23	24	38	21	29	25	27	28	31	16	332
Warszawa	1	2	53	25	51	39	33	32	27	39	23	11	336
Wrocław	18	19	22	22	43	37	53	20	50	51	44	26	405
Razem górnictwo	130	201	274	304	381	296	359	286	329	403	282	203	3448
UGBKUE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem górnictwo	130	201	274	304	381	296	359	286	329	403	282	203	3448

Tabela 3 Liczba inspekcji wykonanych przez Urząd Górniczy ds. Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (UGBKUE) – kopaliny podstawowe

W KWK	149	141	152	163	181	162	140	108	142	150	116	131	735
Górnictwo	159	161	179	187	195	198	166	145	180	176	132	139	2017

W ramach działalności profilaktycznej, pracownicy urzędów górniczych przy wykonywaniu nadzoru i kontroli zakładów górniczych (na podstawie art. 113 ust.1 pkt 2 Ustawy z dnia 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnicze) wstrzymali ruch zakładów górniczych wydobywających kopaliny podstawowe w odniesieniu do wykonywanych robót, maszyn i urządzeń w 2096 przypadkach.

Przy wykonywaniu robót górniczych:

- wstrzymano postęp 190 ścian w tym:
  - w 105 przypadkach stwierdzono brak lub niewłaściwy stan obudowy,

- w 27 przypadkach w związku z zagrożeniem metanowym, ze względu na niewłaściwą profilaktykę lub przekroczenie dopuszczalnej zawartości metanu w wyrobiskach,
  - w 11 ze względu na niewłaściwe zabezpieczenie przed wybuchem pyłu węglowego,
  - w 5 ze względu na niewłaściwą profilaktykę tapaniową,
  - w 42 z uwagi na inne przyczyny związane z wykonywaniem robót w ścianach.
- wstrzymano postęp 193 chodników, w których stwierdzono:
    - w 99 przypadkach brak lub niewłaściwy stan obudowy,
    - w 16 przypadkach zagrożenie metanowe, ze względu na niewłaściwą profilaktykę lub przekroczenie dopuszczalnej zawartości metanu w wyrobiskach,
    - w 17 przypadkach niewłaściwe zabezpieczenie przed wybuchem pyłu węglowego,
    - w 3 niewłaściwą profilaktykę tapaniową,
    - w 58 z uwagi na inne przyczyny związane z wykonywaniem robót w chodnikach.

Ponadto w górnictwie podziemnym niewęglowym wstrzymano ruch 154 innych robót górniczych oraz 64 roboty górnicze związane z eksploatacją rud miedzi cynku i ołowiu, w tym 63 związane z eksploatacją rud miedzi.

- w zakresie bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń energomechanicznych wstrzymano ruch 1496 urządzeń, w tym:
  - 4 urządzenia wyciągowe,
  - 95 maszyn do urabiania,
  - 322 urządzenia transportu pochyłego,
  - 133 urządzenia transportu poziomego,
  - 353 przenośniki taśmowe,
  - 125 przenośników zgrzebłowych.

Dodatkowo wstrzymano w 86 przypadkach roboty związane z ruchem powyższych urządzeń (roboty montażowe, demontażowe, niewłaściwie opracowane dokumentacje). Wpływ na to miały usterki:

- 276 urządzeń elektrycznych,
- 101 innych urządzeń energomechanicznych.

W zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite wstrzymanych zostało 319 robót w tym:

- 20 robót wykonywanych na ścianach,
- 153 innych robót,
- 88 urządzeń mechanicznych,
- 36 elektrycznych,
- 22 z innych przyczyn energomechanicznych.

Zatrzymywanie robót wynikało ze stwierdzenia podczas inspekcji występowania realnych zagrożeń dla zdrowia i życia pracowników na stanowiskach pracy.